

Grey Scale #13



DANES-PICTA.COM

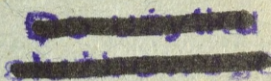
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19



AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA DOWODZENIA

JAWNE



Egz. Nr 1



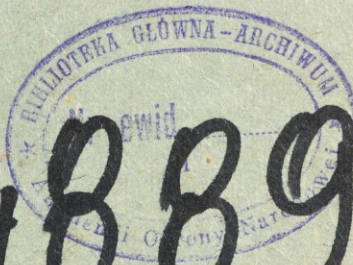
Płk doc. dr Teofil WÓJCIK

**DOWODZENIE WOJSKAMI
W OPERACJI i WALCE**

Wykład



48898



WARSZAWA

WRZESIEŃ

1986



22 73176

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA DOWODZENIA

JAWNE

~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~
~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 1



Płk doc. dr Teofil WÓJCIK

**DOWODZENIE WOJSKAMI
W OPERACJI i WALCE**

Wykład

 48898
BIBLIOTEKA GŁÓWNA - ARCHIWUM
Wid
Człony Zarządu

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH

KATEDRA DOWODZENIA

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 54305



~~XXXXXXXXXX~~
Egz. nr 1

płk doc.dr Teofil WÓJCIK



DOWODZENIE WOJSKAMI W OPERACJI I WALCE

/wykład/

ZATWIERDZAM
KOMENDANT
WYDZIAŁU WOJSK LĄDOWYCH
Stub 86.08.19.
gen.bryg. Ryszard KUBICZEK

P L A N - K O N S P E K T

do przeprowadzenia wykładu na konferencji dydaktyczno-
metodycznej Wydziału Wojsk Lądowych

Temat: DOWODZENIE WOJSKAMI W OPERACJI I WALCE.

- Cel:
1. Zapoznać oficerów z podstawowymi pojęciami i normami taktyczno-operacyjnymi z zakresu "Dowodzenie wojskami".
 2. Ujednolicić interpretację ważniejszych pojęć oraz metod pracy dowódcy i sztabu szczebla taktycznego i operacyjnego.

Czas: 45 minut /1 godz. lekcyjna/.

Metoda: Wykład /informacja/.

Zabezpieczenie materiałowe:

- A. Schematy - wg wykazu.
- B. Slajdy /diapozytywy/ - wg wykazu.
- C. Literatura - slajd.

OPRACOWAŁ
SZEF KATEDRY DOWODZENIA
Teofil Wójcik
płk doc.dr Teofil WÓJCIK

UKŁAD WYKŁADU:

W s t ę p.

1. Pojęcie, istota i treść dowodzenia.
2. Zasady dowodzenia.
3. System dowodzenia.
4. Metody pracy dowódcy i sztabu.
5. Dokumenty opracowywane w armii, dywizji, pułku.

Z a k o ń c z e n i e.

W S T Ę P

Nasza dotychczasowa
Przed rozpoczęciem szkolenia z zakresu PZSDW warto zapoznać się z ogólną teorią dow. i niektórymi ustalen. w sprawie dyscypliny walk wojtkowych
W swoim wystąpieniu główną uwagę skoncentruję na normach i niektórych ustaleniach z zakresu dowodzenia wojskami oraz zwrócę uwagę na potrzebę ujednoczenia kontrowersyjnych terminów /pojęć/, a także na potrzebę większego zacieśnienia współpracy z nami katedr wydziału i pozawydziałowych. Nie będę mówił o automatyzacji dowodzenia /PASUW/, gdyż kolejne dwa zajęcia są poświęcone tej problematyce.

Z zakresu dowodzenia wojskami obowiązują następujące materiały szkoleniowe /slajd 1/ - pokazać.

1
Daje się obecnie zauważyć w akademii zbyt dużą dowolność nie tylko w interpretacji niektórych pojęć, lecz także w tworzeniu „własnych teorii” dowodzenia nie zawsze zgodnej z wymaganiami i ustaleniami. Jest to stwierdzenie komendanta akademii podczas wizytacji Katedry Dowodzenia w marcu br. Zalecił katedrze sprawowanie merytorycznego nadzoru nad nauczaniem przedmiotu dowodzenia, zwłaszcza działu służby sztabów i automatyzacji dowodzenia, realizowanych również przez katedry specjalistyczne naszej uczelni, jak też nad opracowaniem wzorów dokumentów bojowych przez inne katedry uczelni.

Szerzej o doskonaleniu dowodzenia wojskami będzie mówił Komendant ASG WP w wykładzie inauguracyjnym 1 października br.

Nasuwa się pytanie, dlaczego właśnie teraz musimy zwracać większą uwagę na problematykę dowodzenia wojskami, na doskonalenie metodyki /sposobów/ jej nauczania?

Po pierwsze - rewolucja naukowo-techniczna przyczyniła się z jednej strony do szybkiego rozwoju różnorodnych środków i systemów rażenia, z drugiej zaś - do lawinowego rozwoju informacji

W wyniku tego znacznie utrudnione zostało dowodzenie wojskami rozumiane w siłach zbrojnych jako forma kierowania wojskami.

Sprawiło to, że problematyka dowodzenia jest wciąż aktualna, że trzeba do niej powracać i poświęcać jej wiele uwagi. Dowodzenie stało się bowiem równie decydującym czynnikiem, jak ilość i jakość broni, a stosunek poziomów dowodzenia wojsk własnych i przeciwnika nie mniej ważny niż stosunek środków rażenia. Współczesne

Współczesne systemy dowodzenia stały się obiektami uderzenia pierwszej kolejności, obiektami najwyższej rangi. Zwrócono uwagę na ten problem na centralnym kursie dowódców korpusów, dywizji i brygad w WĘDRZYNI *e wrześniu 1986r.* w tym miesiącu.

Po drugie - doktryna Rogersa głębokich uderzeń zakłada m.in. wykorzystanie słabości naszego systemu dowodzenia i jego obezwładnienie w pierwszej kolejności. Stąd problematyka ta znalazła odzwierciedlenie w rozkazie szkoleniowym i dyrektywie MON.

Po trzecie - wynika ze *z materiału i dyrektywy MON walczącej* "Statutu ASG WP". Akademia powinna *nie* przygotować /wykształcić/ dowódców i oficerów sztabu szczebla pułku i dywizji do pracy w warunkach bojowym w ścisłym sprzężeniu ze sprawowaniem funkcji w okresie pokoju /slajd 2/. Przedmiot ten stanowi podstawę wykształcenia oficera. Stąd dowodzenie *Stąd dowodzenie* musi być szeroko potraktowane tak, jak podaje zapis regulaminu walki na samym początku drugiego rozdziału: "Dowodzenie wojskami" - 9 punktów i większość treści pozostałych rozdziałów. Ogólnie rzecz biorąc regulamin walki zawiera 1/3 treści dotyczącej dowodzenia, 1/3 taktyki i 1/3 problematyki ognia i zabezpieczenia walki. Oto powody potrzeby szerszego potraktowania problematyki dowodzenia wojskami.

Znane jest powszechnie stwierdzenie, że do dowodzenia trzeba mieć nie tylko wrodzone predyspozycje, lecz także trzeba uczyć się długo i systematycznie. Trudność polega na tym, że trzeba przygotowywać się do dowodzenia w działaniach, których jeszcze nie było, a które możemy jedynie przewidywać. Wiemy też, że każdy sukces w dowodzeniu ma wielu przysłowiowych ojców, natomiast niepowodzenie pozostaje zawsze przysłowiową sierotą.

Przechodzę do krótkiego scharakteryzowania pojęć związanych z dowodzeniem.

1. Pojęcie, istota i treść dowodzenia wojskami.

Dowodzenie, ściślej "teoria dowodzenia", jest jedną z głównych dyscyplin nauki wojennej. Jest to system /zbiór/ naukowo uzasadnionych praw, zasad, twierdzeń, hipotez i uogólnień tworzących uporządkowaną i logicznie spójną całość dotyczących dowodzenia wojskami zarówno w czasie wojny, jak i w okresie pokoju. Teoria dowodzenia pozostaje w ścisłym związku z praktyką dowodzenia /slajd 3/. Dyscyplina ta jest ściśle powiązana z naukami technicznymi i społecznymi, a także z takimi dyscyplinami, jak prakseologia, TOiK, cybernetyka, informatyka, matematyka i innymi. (slajd 5).

W przenośni można porównać dowodzenie do dyscypliny /nauki/ historii, która występuje we wszystkich naukach, dyscyplinach, np. historia geologii, literatury itp. Podobnie też dowodzenie występuje we wszystkich naukach wojskowych.

Przedmiotem badań teorii dowodzenia wojskami ^{jest organizacja, struktura} ~~są prawa i zasady dowodzenia~~, a także systemy dowodzenia oraz organizacyjne formy i metody dowodzenia. Główną uwagę koncentruję tylko na systemach dowodzenia oraz formach i metodach dowodzenia.

Dowodzenie, jako szczególna forma kierowania wojskami, oparte jest na ~~uprawnieniu~~ do kompleksowego kształtowania wszystkich elementów gotowości i zdolności bojowej w odniesieniu do podległych żołnierzy, a więc do wszechstronnego przygotowania ich do działań i kierowania nimi podczas wykonywania zadań bojowych.

Definicja ta jest ~~Towarzystwom~~ znana, pozwolę sobie ją jednak przypomnieć /slajd 4/. Dowodzenie jest to ukierunkowana działalność dowódców, sztabów, organów politycznych, szefów rodzajów wojsk i służb, mająca na celu utrzymanie wojsk w ciągłej gotowości i zdolności bojowej, przygotowanie ich do walki oraz kierowanie

nimi w czasie jej prowadzenia.

Na tej podstawie możemy określić istotę procesu dowodzenia. Jest to celowa działalność dowódców, sztabów i innych organów dowodzenia w zakresie przygotowania działań bojowych i kierowania wysiłków wojsk na pomyślne wykonanie zadania bojowego w toku operacji i walki przez uzyskiwanie i studiowanie danych o sytuacji, podejmowanie decyzji stosownie do tej sytuacji oraz przekazywanie zadań wykonawcom. Mówiąc krócej jest to proces informacyjno-decyzyjny.

Wypada teraz kilka zdań poświęcić treści dowodzenia, która jest niezwykle złożona i wieloaspektowa. Pod pojęciem treść dowodzenia rozumiemy kompleks przedsięwzięć realizowanych przez dowódcę i organy dowodzenia w zakresie przygotowania działań bojowych i kierowania wysiłków wojsk na pomyślne wykonanie zadań bojowych. Są to następujące ważniejsze przedsięwzięcia /slajd 5/

- ciągłe zdobywanie, zbieranie, studiowanie i uogólnianie danych o sytuacji;
- powzięcie decyzji;
- stawianie zadań podwładnym, planowanie walki;
- organizowanie i utrzymanie ciągłego współdziałania, zabezpieczenia bojowego, technicznego i tyłowego;
- utrzymywanie gotowości i zdolności bojowej wojsk;
- prowadzenie pracy politycznej;
- organizowanie systemu dowodzenia;
- kierowanie przygotowaniem wojsk do działań bojowych;
- stałe kontrolowanie wykonywania zadań przez podległe wojska oraz udzielanie im pomocy.

Są to niejako przedsięwzięcia realizowane w dwóch grupach: pierwsza - w ramach przygotowania wojsk do działań bojowych;

druga - w ramach kierowania wojskami w toku działań bojowych.

2. Zasady dowodzenia wojskami.

Przechodzę do omówienia zasad dowodzenia. Stanowią one obiektywną podstawę racjonalnej i twórczej działalności dowódców i oficerów sztabów w kierowaniu wojskami. Kształtowały się one na przestrzeni wieków. Są to więc ogólne naukowo uzasadnione normy, reguły i zalecenia kierowania wojskami w działaniach bojowych /w walce, operacji/. Współczesne zasady dowodzenia odnoszą się do związków operacyjnych i taktycznych oraz oddziałów i pododdziałów ogólnowojskowych. W odniesieniu do innych rodzajów wojsk nabierają szczególnych, często poszerzonych i specyficznych treści, odnoszących się ściśle do danego rodzaju wojsk.

Pragnę zaznaczyć, że zasad dowodzenia nie można utożsamiać z zasadami walki. Choć jedna z podstawowych zasad walki /dziesiąta/ dotyczy dowodzenia, a mianowicie jest to "stanowcze i ciągle dowodzenie wojskami". Ta zasada posiada wyższy stopień uogólnienia, bowiem jest zasadą walki. Stąd zobowiązuje wszystkich dowódców, oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk do twórczej, stanowczej i racjonalnej działalności zarówno w czasie wojny, jak i pokoju. Trzeba pamiętać, że niezłomność w osiąganiu celów, konsekwentna realizacja powziętej decyzji i opracowanych planów pozwala najskuteczniej utrzymać wysoką gotowość i zdolność bojową wojsk oraz efektywnie wykorzystać ich możliwości bojowe w czasie wykonywania zadań bojowych.

8 Do podstawowych zasad dowodzenia zaliczamy /slajd 6/:

- jednoosobowość;
- centralizacja dowodzenia z pozostawieniem podwładnym inicjatywy w określeniu sposobów wykonania otrzymanych zadań;

- umiejętność analizowania sytuacji, wyciągania właściwych wniosków i przewidywania rozwoju wydarzeń;
- znajomość żołnierzy, ich wartości moralnych i bojowych, odpowiednie wykorzystanie umiejętności podległych dowódców;
- wysoki stopień organizacji oraz operatywność i twórczość w pracy dowódcy i sztabu;
- stanowczość i konsekwencja wcielania w życie powziętych decyzji i opracowanych planów;
- odpowiedzialność osobistwa dowódców /szefów/ za powzięte decyzje, użycie podległych wojsk i wyniki wykonanych przez nie zadań.

3. Systemy dowodzenia wojskami.

System dowodzenia dla potrzeb polowych tworzony jest zawczasu we wszystkich ogniwach dowodzenia, od frontu / i wyższych szczebli/ do pododdziału włącznie. Wynika to z konieczności zapewnienia ciągłości dowodzenia wojskami w każdych warunkach i dowolnej sytuacji. Wymóg ten może być spełniony wówczas, gdy gotowość bojowa organów dowodzenia wyprzedza gotowość bojową wojsk.

System dowodzenia ^{obejmuje} ~~to uporządkowana całość, złożona z organów i punktów dowodzenia, oraz systemu łączności i środków automaty-~~
^{stanowiska} ~~zacji dowodzenia, sprzężonych ze sobą informacyjnie, zapewniają-~~
~~cych podejmowanie stosownych decyzji na wszystkich szczeblach organizacyjnych sił zbrojnych, a także bezwzględną realizację tych decyzji.~~ Wynika stąd, że system dowodzenia wojskami obejmuje
/slajd 7/:

- organy dowodzenia;
- punkty /stanowiska/ dowodzenia;

- system łączności;
- środki zautomatyzowanego systemu dowodzenia wojskami /polowy zautomatyzowany system dowodzenia wojskami - PASUW/.

W dowodzeniu wojskami główną rolę odgrywają dowódcy i podległe im sztaby. Z tego też względu dowodzenie należy rozpatrywać w dwóch płaszczyznach: pierwsza z nich obejmuje dowodzenie wojskami; natomiast druga - kierowanie działalnością bezpośrednio podległego organu dowodzenia /sztabu/. Od umiejętnego skoordynowania poczynań obu tych płaszczyzn przez dowódcę zależy pełna realizacja wytkniętych celów.

Kilka zdań o strukturze organów dowodzenia. Organem dowodzenia, np. w pułku jest dowództwo pułku. Analogicznie w dywizji /armii/-dowództwo dywizji /armii/, jako zespół osób funkcyjnych i komórek organizacyjnych, przy pomocy którego dowodzi dowódca podległymi mu wojskami. Na przykład, w skład dowództwa dywizji zmechanizowanej /pancernej/ wchodzi: dowódca, szef sztabu z podległym mu sztabem, zastępca dowódcy dywizji ds. politycznych z podległym mu wydziałem politycznym, zastępca dowódcy ds. liniowych, zastępca dowódcy - kwatermistrz z podległymi oficerami i szefami służb, zastępca dowódcy ds. technicznych /szef służby technicznej/ z podległymi mu oficerami i służbami oraz szefowie rodzajów wojsk z podległymi im oficerami i pododdziałami dowodzenia.

Schemat ↓ W naszych siłach zbrojnych funkcjonuje na szczeblu frontu i armii znowelizowany system dowodzenia, który obowiązuje od początku lat osiemdziesiątych, a na szczeblu dywizji i pułku - od bieżącego roku /po wprowadzeniu nowego regulaminu walki wojsk lądowych/. Przypomnę w dużym skrócie te systemy. I tak, system dowodzenia frontu i armii obejmuje trzy stale funkcjonujące

stanowiska dowodzenia - stanowisko dowodzenia /SD/, zapasowe stanowisko dowodzenia /ZSD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/ oraz doraźnie wykorzystywane punkty dowodzenia /wysunięty punkt dowodzenia, powietrzny punkt dowodzenia i pomocnicze stanowisko dowodzenia/. Z kolei na szczeblu taktycznym tworzy się system stale funkcjonujących stanowisk dowodzenia:

- w dywizji - stanowisko dowodzenia /SD/, wysunięte stanowisko dowodzenia /WSD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/ oraz doraźnie wykorzystywany jest powietrzny punkt dowodzenia /PPD/;

- w pułku - stanowisko dowodzenia /SD/ i tylowe stanowisko dowodzenia /TSD/ oraz doraźnie organizowany punkt obserwacyjno-dowódczy /POD/.

System stanowisk dowodzenia od szczebla frontu do pułku przedstawiono na schemacie 1.

Ze względu na ograniczony czas nie będą charakteryzował punktów dowodzenia. Przypomnę jedynie, że w naszej praktyce ćwiczebnej za mało eksponujemy w pułku POD /punkt obserwacyjno-dowódczy/ a w dywizji PPD - 3 /powietrzny punkt dowodzenia/.

Na szczeblu armii w ćwiczeniach, zwłaszcza nr 305, były organizowane wszystkie punkty dowodzenia, jednak w małym zakresie organizowane w armii doraźnie punkty dowodzenia poprzednio wymienione /WPD i PSD/.

Obowiązują następujące normy odległości rozwinięcia punktów dowodzenia od rubieży styczności wojsk. Są one podane na slajdzie 8 i schemacie.

W działaniach zaczepnych.

W armii - SD - 30-50 km;

- ZSD - 15-20 km;

- TSD - 60-90 km;

- PSD, WPD oraz PPD - wg potrzeb.

W dywizji - SD - 4-6 km;
WSD - 1-3 km;
TSD - do 20 km;
PPD - wg potrzeb.

W pułku - SD - 1-3 km;
TSD - 8-12 km;
POD - w zależności od potrzeb.

W działaniach obronnych.

W armii - SD - 50-80 km;
ZSD - do 100 km;
TSD - do 120 km
PSD, WPD oraz PPD - wg potrzeb.

W dywizji - SD - 8-10 km;
WSD - wg potrzeb;
TSD - do 30 km;
PPD - wg potrzeb.

W pułku - SD - 4-6 km;
TSD - do 15 km;
POD - wg potrzeb.

Omawiając systemy dowodzenia pragnę zwrócić uwagę na problem organizacji dowodzenia wojskami. Spotykamy w tym zakresie dużą dowolność. Regulamin walki pkt 64 jednoznacznie określa co każdy dowódca pułku, dywizji i armii powinien podawać podczas organizacji dowodzenia /slajd 9/:

- z jakich SD i w jakich okresach walki /operacji/ będzie dowodził podległymi wojskami;
- miejsca i czas rozwijania SD /POD/, ich rejony zapasowe, kolejność i oś przemieszczania SD w toku walki /operacji/;
- podział dowództwa, środków łączności i transportu na SD;

- 4 - sposób utrzymywania łączności z podległymi, przydzielonymi i współdziałającymi wojskami;
- stopień rozbudowy inżynieryjnej SD oraz sposób ich obrony i ochrony.

4. Metody pracy dowódcy i sztabu.

Treść i metody pracy dowódcy i sztabu podczas przygotowania i prowadzenia działań bojowych zależą od sytuacji, charakteru otrzymanego zadania i nakazanego terminu gotowości bojowej wojsk. Niezależnie od sytuacji, stosowana metoda pracy powinna zapewnić efektywny udział wszystkich organów dowodzenia w terminowym, pełnym i dokładnym wykonaniu niezbędnych przedsięwzięć, z pozostawieniem podległym wojskom niezbędnej ilości czasu na przygotowanie do działań bojowych.

W wyniku uogólnienia doświadczeń bojowych oraz praktyki powojennych ćwiczeń przyjęto, biorąc pod uwagę kryterium czasu, dwie zasadnicze metody pracy dowódcy i sztabu podczas przygotowania działań bojowych:

- metoda równoległego przygotowania działań bojowych /schemat 2/;
- metoda kolejnego przygotowania działań bojowych.

W niektórych sytuacjach przygotowanie walki może odbywać się z uwzględnieniem obu tych metod.

Metoda równoległego przygotowania działań bojowych jest metodą podstawową. Stosuje się ją w warunkach ograniczonej ilości czasu na przygotowanie walki. Istota tej metody polega na tym, że organizowanie walki na szczeblach niższych rozpoczyna się natychmiast po ogłoszeniu zamiaru walki przez przełożonego, na podstawie wydanych przez niego wstępnych zarządzeń bojowych.

Kolejność pracy dowódcy i sztabu przy stosowaniu metody równoległego przygotowania działań bojowych może być następująca.

Po otrzymaniu wstępnego zarządzenia bojowego dowódca:

- analizuje zadanie;
- określa przedsięwzięcia, które należy niezwłocznie zrealizować w celu szybszego przygotowania wojsk do działań;
- przeprowadza lub zatwierdza kalkulację czasu;
- daje wytyczne szefowi sztabu dotyczące: zapoznania przez niego zastępców dowódcy, szefów /dowódców/ rodzajów wojsk i służb, dowódców pododdziałów z zadaniem, organizacji rozpoznania, rekonesansu oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji;
- ocenia sytuację /w tym etapie pracy może zasięgać opinii, ocen i wniosków oficerów sztabu, szefów rodzajów wojsk/;
- określa zamiar walki;
- melduje go przełożonemu;
- zapoznaje z nim zastępców, szefów /dowódców/ rodzajów wojsk i służb;
- wydaje wstępne zarządzenie bojowe dla pododdziałów.

Po otrzymaniu rozkazu bojowego lub zarządzenia bojowego:

- kończy podejmowanie decyzji z mapy;
- wydaje rozkaz i wytyczne do organizacji zabezpieczenia działań bojowych, dowodzenia, pracy partyjno-politycznej i kontroli przygotowania wojsk do walki;
- wyjeżdża w teren gdzie przeprowadza rekonesans, uściśla drogę i zadania dla wojsk oraz organizuje współdziałanie. Uważa się, że nawet w warunkach skrajnie ograniczonego czasu dowódcy - szczególnie szczebla taktycznego - powinni zapewnić sobie możliwość uściślenia decyzji w terenie, a zwłaszcza zadań dla wojsk pierwszego rzutu oraz głównych problemów współdziałania i dowodzenia.

Metoda kolejnego przygotowania działań bojowych stosowana jest w warunkach posiadania dużej ilości czasu na zorganizowanie walki. Istotę tej metody stanowi organizowanie działań bojowych na podstawie otrzymanego rozkazu bojowego lub zarządzenia bojowego. W związku z tym planowanie realizuje się kolejno, w miarę zakończenia planowania w sztabie przełożonego z udziałem ściśle ograniczonej liczby osób.

Kolejność pracy dowódcy i sztabu przy stosowaniu tej metody może być następująca.

Po otrzymaniu rozkazu bojowego lub zarządzenia bojowego - dokumentów będących efektem szczegółowego planowania - w przeciwieństwie do wstępnego zarządzenia bojowego opracowanego na podstawie zamiaru dowódcy:

- analizuje zadanie;
- określa przedsięwzięcia, które należy zrealizować celem szybszego przygotowania wojsk do wykonania zadań;
- przeprowadza lub zatwierdza kalkulację czasu;
- daje wytyczne szefowi sztabu w sprawie zapoznania zastępców dowódcy, dowódców /szefów/ rodzajów wojsk i służb z zadaniem, organizacji rozpoznania i rekonesansu oraz przygotowania danych niezbędnych do podjęcia decyzji;
- ocenia sytuację;
- podejmuje decyzję z mapy;
- melduje decyzję przełożonemu a nie zamiar jak w metodzie równoległej;
- wydaje rozkazy bojowy i wytyczne do organizacji zabezpieczenia działań bojowych, dowodzenia, pracy partyjno-politycznej i kontroli przygotowania pododdziałów do wykonania zadania bojowego;

- wyjeżdża w teren gdzie przeprowadza rekonesans, uściśla decyzję i zadania dla wojsk oraz organizuje współdziałanie.

Kilka uwag dotyczących zamiaru dowódcy. Jak dotychczas zamiar dowódcy o operacji /walce/ stanowi podstawę głównie do ukierunkowania pracy oficerów sztabu i szefów rodzajów wojsk nad przygotowaniem danych niezbędnych do powzięcia decyzji przez dowódcę oraz przysposobienia organów dowodzenia niższych szczebli do oczekujących ich zadań związanych z przygotowaniem działań bojowych. Zamiar stanowi też podstawę do wykonania przedsięwzięć przygotowujących wojska do prowadzenia określonych działań bojowych i stworzenia dogodnych warunków wejścia wojsk do bitwy /walki/.

Współcześnie kształtuje się pogląd, że zamiar dowódcy o operacji /walce/ powinien być podstawą również do sformułowania i postawienia zadań bojowych podwładnym w formie wstępnych zarządzeń bojowych, a także równoległego przygotowywania działań bojowych przez poszczególne sztaby, dowództwa i szefostwa /slajd 10/.

W zależności od sytuacji i posiadanego czasu kolejność pracy dowódcy w przypadku obu metod może być inna. Każdorazowo jednak dowódca i sztab powinni tak organizować pracę, aby pozostawić podwładnym jak najwięcej czasu na przygotowanie się do wykonania zadania.

5. Dokumenty opracowywane w armii, dywizji, pułku.

Dokumentami bojowymi nazywamy wszelkie informacje utrwalone w formie graficznej, pisemnej, na taśmie magnetofonowej lub perforowanej, w postaci fotogramów oraz zdjęć, dotyczące przygotowania i prowadzenia działań bojowych, jak również przesunięcia i roz-

mieszczenia wojsk.

Dokumenty bojowe zależnie od treści i przeznaczenia dzielą się na:

- dokumenty dowodzenia wojskami: dyrektywy operacyjne, tylowe i techniczne; zarządzenia: wstępne, bojowe, użycia rodzajów wojsk, pracy partyjno-politycznej, zabezpieczenia działań bojowych, łączności, służby porządkowo-ochronnej, plany, mapy robocze, szkice;

- dokumenty sprawozdawczo-informacyjne: meldunki, sprawozdania, dzienniki działań bojowych, mapy sprawozdawcze i informacyjne, komunikaty rozpoznawcze i inne;

- dokumenty pomocnicze: różnego rodzaju notatki, obliczenia, tabele, wykresy, zestawienia, zapotrzebowania, rozdzielniki, szkice i inne.

Mając na względzie potrzebę właściwego zorganizowania i zabezpieczenia działań bojowych, na poszczególnych szczeblach dowodzenia opracowuje się niżej wymienione dokumenty bojowe /slajd 11 i 12/.

Na zakończenie pragnę zwrócić uwagę na kilka spraw związanych z organizacją i metodyką szkolenia słuchaczy z zakresu dowodzenia wojskami.

I. Problemy służby sztabów

1. Forma i treść niektórych dokumentów bojowych z tzw. grupy planów zabezpieczenia katedr specjalistycznych nie zawsze odpowiada wzorom dokumentów, które zostały przez te właśnie katedry opracowane. Plany opracowywane przez słuchaczy nie różnią się wiele od decyzji /planu operacji/, zawierają zbyt wiele danych z decyzji. Trzeba słuchaczy odzwyczajając od tego, bowiem w procesie dowodzenia z wykorzystaniem PZSDW tych danych określony WDSz danego szefa rodzajów wojsk nie uzyska. Dla przykładu podam, w cwi-

czeniu 305 w planie użycia lotnictwa wojsk lądowych zawarte były niemal wszystkie elementy decyzji dowódcy armii. Podobnie było w innych ćwiczeniach.

2. Musimy od ~~początku~~ ^{ortaki} tego roku szkolnego uczyć słuchaczy dowodzenia wojskami trzema metodami. Nakazał to komendant akademii:

- metodą tradycyjną /klasyczną/ przy wykorzystaniu aktualnych środków dowodzenia;

- przy wykorzystaniu dodatkowo tzw. środków małej mechanizacji i techniki obliczeniowej;

- przy wykorzystaniu PZSDW - ZT /PASUW/.

II. Problemy organizacji nauczania służby sztabów w katedrach specjalistycznych:

1. Komendant akademii polecił również podnieść poziom w nauczaniu problematyki dowodzenia i służby sztabów w katedrach specjalistycznych. Stąd też ^{do} opracowywania ćwiczeń w katedrach specjalistycznych włączymy w skład zespołu autorskiego oficerów z Katedry Dowodzenia. Do prowadzenia zajęć związanych z opracowywaniem dokumentów bojowych i problematyką dowodzenia należało wyznaczać w tych katedrach wykładowców w odpowiednim przygotowaniu.

2. Forma i treść dokumentów bojowych opracowywanych w katedrach specjalistycznych nie może odbiegać od wzorów dokumentów, które będą obowiązywać do 1987/88 roku. Wzory te zostały opracowane przez poszczególne katedry.

3. Liczba godzin dydaktycznych na służbę sztabów na I i II kursie w grupach specjalistycznych jest ~~zmniejszona~~ ^{o 1/6} 1/6 godz., np. na I kursie grupy ogólnowojskowe mają 60 godz. a grupy specjalistyczne 5⁶/₆ godz., tzn., że 10 godzin mieści się w przedmiocie specjalistycznym z zakresu służby sztabów.

Krytycznie wygląda sprawa na III kursie, mało jest godzin na dowodzenie, np. na służbę sztabów z "obrony" Katedra Dowodzenia ma tylko 2 zajęcia. Rekompensujemy brak godzin treningami sztabowymi.

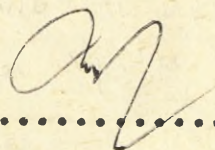
Z A K O Ń C Z E N I E

Obywatelu Generale, Obywatele Oficerowie!

informacji
W swoim wystąpieniu przedstawiłem tylko niektóre ważniejsze *temu* problemy dowodzenia wojskami. Liczę na zrozumienie i pełne zaangażowanie w *kursie podczas nauczania elementy systemu dowodzenia - sp. aut. dow.* nauczaniu słuchaczy problematyki dowodzenia wszystkich katedr wydziału. Musimy wspólnym wysiłkiem dążyć do realizacji *1 etapu szkolenia i zrealizowania 1 etapu sztab. dow.* statutowego zadania określonego w programie studiów naszej uczelni. Przedmiot dowodzenia wojskami jest na równi ważny z taktyką i sztuką operacyjną.

O tym jak nasi przełożeni przywiązują olbrzymią uwagę do nauczania problematyki dowodzenia świadczy fakt włączenia do programów studiów WSO oddzielnego przedmiotu "Podstawy dowodzenia". Za 3-4 lata otrzymamy pierwszych słuchaczy, którzy będą znali głębiej tę problematykę.

Chciałem przeprosić tych Towarzyszy, którzy przedstawioną *na kurs* problematykę znają. Przybycie do *dziew. specjalista* wydziału wielu nowych wykładowców i konieczność zwrócenia większej uwagi na problematykę dowodzenia zmusiły mnie do takiego właśnie układu informacji.

.....


Wykonano w 3 egz.
Egz.nr 1-3 - Bibl.OZS ASG WP
Wyk. płk Wójcik
/tel. 13354/
Druk.B.K. dn. 17.09.86r.
Nr ks. Pf. 76/KD/86

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

